

בבית המשפט העליון

רע"א 1061/06

בפני: כבוד השופט א' ריבלין
המבקשת: סי.די.אי סיסטמס בע"מ

נגד

המשיב: חיורי סרי

בקשת רשות ערעור על פסק-דין של בית-המשפט המחוזי בירושלים מיום 3.1.06 בע"א 6456/05 שניתן על-ידי כבוד השופטים מ' גל, צ' זילברטל ומ' מזרחי

בשם המבקשת: עו"ד קרני כהן
בשם המשיב: עו"ד ג'ומאנה דאמוני

החלטה

1. המבקשת היא חברה המוציאה לאור את התקליטור המשפטי "תקדין" (להלן: המבקשת או תקדין). המשיב הוא עורך-דין במקצועו, שייצג את הנאשם בת"פ (נצרת) 1066/02, אשר הואשם בעבירות סמים. גזר הדין בהליך זה ניתן ביום 12.6.2002 (להלן: גזר הדין), ופורסם על ידי המבקשת, דא עקא, שבפרסום זה נפלה טעות דפוס – תחת שמו של הנאשם הופיע שמו של המשיב, וזאת בשלושה מקומות: בכותרת פסק הדין שפורסם, על גבי פסק הדין המודפס, וכן ברשימת תוצאות החיפוש בנושא "סמים". הטעות הובאה לידיעת המשיב על ידי עמית למקצוע, שנתקל בשמו בעת מחקר על הפסיקה בנושא סמים. המשיב פנה למערכת תקדין, וזו תיקנה את הטעות במהדורה המקוונת, וכן במהדורה הבאה שהופצה על ידה (מהדורת 2003). המבקשת אף הוסיפה הערה בדבר הטעות שנפלה בעבר, והתנצלות על כך. יצוין, כי אין מחלוקת שהטעות האמורה אינה מופיעה בגזר הדין עצמו, כפי שפורסם באתר מערכת בתי המשפט. כמו כן יש להדגיש כי בגזר הדין גופו, כפי שפורסם על ידי תקדין, מצוין שמו של הנאשם האמיתי, והמשיב מופיע כבא כוחו.

2. בגין הנזקים שנגרמו לו הגיש המשיב תביעה בעילת לשון הרע. בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופטת ע' כהן), קבע כי הטעות אכן מהווה לשון הרע על-פי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: החוק); אשר להגנת תום הלב, הקבועה בסעיף 15 לחוק, נפסק כי: "אין ספק כי הפרסום לא היה אמת, ולכן שאלת תום הלב של הנתבעת תלויה בשאלה האם היא נקטה באמצעים סבירים כדי למנוע את הטעות". כאן פנה בית המשפט לבחון האם הפריכה המבקשת את החזקה הנקובה בסעיף 16(ב)(2) לחוק, ומצא כי:

התובע אף הראה כי בפסק הדין המקורי, אשר ניתן על ידי בית המשפט בנצרת, שמות הצדדים הוקלדו כדבעי... והדבר תומך בכך שהטעות נפלה אצל הנתבעת. פרט לאמירה כללית של הנתבעת לפיה ייתכן והטעות לא נפלה אצלה, אין כל ראיה על כך שגורם אחר הוא האחראי לטעות. טענות הנתבעת כי עוברים תחת ידיה אלפי פסקי דין שמתוכם מפורסמים מאות כל שבוע, כי אין כל אפשרות מעשית לקרוא כל פסק דין וכי לא יכולה להינתן תשומת לב לשיבוש, גם אם הוא גלוי וברור שכן מרבית התהליך הוא דיגיטאלי ואוטומטי, תומכות בכך שאין לנתבעת מנגנון אשר מטרתו לאתר טעויות....

הנתבעת לא עמדה בנטל המוטל עליה ולא הוכיחה באלו אמצעים היא נוקטת כדי למנוע טעויות דוגמת זו שקרתה במקרה הנדון ולכן לא עומדת לה הגנת תום הלב הקבועה בחוק

על בסיס המסקנות האלו הוטלה אחריות על המבקשת, והיא חויבה לפצות את המשיב על נזקיו בסכום של 25,000 ש"ח.

3. על פסק דין זה הגישה המבקשת ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופטים מ' גל, צ' זילברטל, מ' מזרחי). בית המשפט המחוזי דחה את הערעור בקובעו:

כבית משפט קמא, גם אנו סבורים כי בפרסום היה משום לשון הרע. המדובר בפגם שנפל בכותרת גזר הדין. מעיון בגזר הדין שיצא מתחת ידי בית המשפט אשר נתן אותו, רואים כי הכותרת הרשומה היא שונה, גם במילים הכלולות בה וגם בפורמט. בנסיבות אלו, כאשר הכותרת של הפרסום הדיגיטאלי אינה תואמת אחד לאחד את הכותרת המצויה בגזר הדין המקורי, יש מקום לשכנע את בית המשפט שננקטו האמצעים הסבירים להימנע מטעויות מסוג אלו. במקרה שלפנינו לא עלה בידי המערער לשכנע כאמור את בית המשפט. עורך הדין

יניב לוי שהעיד מטעם המערערת, אף לא ידע להסביר כיצד אירעה הטעות. בניגוד לדעת המערערת, אנו סבורים שהמקרה שלפנינו דומה לנסיבות המקרה בפסק הדין שניתן בע"א 345/76 עזבון מנדל שרף ז"ל נ' שירותי יעוץ כלכלי בע"מ, פ"ד לה (4) 169, וכי סכום הנזק שנקבע אינו נוטה כלל ועיקר לצד הגבוה, ולטעמנו הוא אף נמוך. מסקנתנו נותרה בעינה גם בהתחשב בראיות הנוספות שהמערערת ביקשה להדגיש.

4. המבקשת עותרת ליתן לה רשות לערער על פסק דין זה. השאלה העיקרית המצדיקה, לדעתה, ערעור שני היא שאלת תחולה של ההלכה שנפסקה בע"א 354/76 עזבון מנדל שרף ז"ל נ' שירותי יעוץ כלכלי בע"מ, פ"ד לה (4) 169 (להלן: עניין שרף) על "פליטת קולמוס לגבי הוצאה לאור אלקטרונית ובעידן האינטרנט".

5. דין הבקשה להדחות. לאחר שעיינתי בבקשה ושקלתי את נסיבות המקרה, הגעתי לכלל מסקנה כי לא מתעוררת במקרה זה שאלה משפטית בעלת חשיבות כללית, כנדרש לצורך מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". שאלת תחולתה של חזקת תום הלב במקרה של "טעות סופר" נדונה בפסיקה (ראו עניין שרף הנ"ל). אכן, הגנה זו יכול שתקום לו, למפרסם לשון הרע, בגין טעות סופר. ואולם בהתאם לסעיף 16(ב) לחוק, חזקה על נתבע שפרסם פרסום כוזב, ולא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לאו, כי עשה את הפרסום שלא בתום לב. בעניין שרף הטעים הנשיא שמגר, כי:

... עולה מן האמור בסעיף 16(ב) לחוק, כי עצם העובדה, שהנתבע לא מילא אחר מצוות המחוקק בקיום רמת ההתנהגות הדרושה, המתבטאת בנקיטת אמצעים כאמור שם, היא שמעמידה אותו בחזקת אדם חסר תום-לב, אם כי חזקה זו ניתנת לסתירה. אם אין בידו לסתור את החזקה על-ידי הוכחת נסיבות, המצדיקות את דרך הפעולה שנקט או את אי-נקיטת הצעדים שהתחייבו, הרי תעמוד החזקה על כנה (שם, הנ"ל, בעמ' 175 – 177, ראו גם דברי הנשיא א' ברק, שם, בעמ' 173).

ליחה של הלכה זו לא נס בשל ההתפתחות הטכנולוגית המאפיינת ימים אלו; אדרבא, לעיתים אמצעי הקידמה וההתפתחות הטכנולוגית מאפשרים לברר, לאמת ולבחון מידע ביתר קלות ומהירות. הכל תלוי בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. מכול מקום, בעניינינו, השאלה הצריכה תשובה היא האם הוכיחה המבקשת, כי ננקטו על ידה אמצעים סבירים למניעת טעות כגון זו שאירעה. משניתנה לשאלה זו תשובה שלילית

על-ידי שתי הערכאות שנדרשו לעניין, אין מקום להתערבות בית משפט זה. מעבר לצריך אציין כי לא נראה שנפלה טעות בקביעתו של בית משפט השלום בעניין זה; המשיב הוכיח כי בגזר הדין שיצא תחת ידי בית משפט המחוזי בנצרת, לא נפל כל פגם בשמות הצדדים. חרף כך, בפרסומה של המבקשת נפלה טעות. בהקשר זה קבע בית משפט השלום, כי "על הנתונים אותם מכניסה הנתבעת לשדות והדיוק בהם, אחראית הנתבעת, ובצדק טוען התובע כי ראיה לכך שהנתבעת אחראית לטעות זו היא העובדה שהיא פעלה לתקן את הטעות מיד לאחר שהובאה לידיעתה". מכך למד בית המשפט כי אין המדובר בשדות שבהם אין המבקשת עורכת כל שינוי או שהמידע שבהם אינו בשליטתה. עוד ציין בית המשפט: "עורך הנתבעת, עו"ד יניב לוי, העיד כי ננקטים, דרך קבע, אמצעים סבירים להבטחת דיוק מאגר המידע... אולם הוא אינו מפרט מהם האמצעים הננקטים. גם בחקירה הנגדית הוא לא ידע לפרט מהן הפעולות בהן נוקטת הנתבעת כדי למנוע את הטעויות". מדברים אלו ניתן ללמוד כי המבקשת לא הרימה את נטל ההוכחה המוטל על כתפיה. משכך, אין עומדת לה הגנת תום הלב, ואין מקום לשנות מקביעתן של הערכאות הקודמות.

הבקשה נדחת. המבקשת תשא בשכר טרחת עורך הדין של המשיב בסכום של

15,000 ש"ח.

ניתנה היום, ד' באייר התשס"ו (2.5.06).

ש ו פ ט